

Pestprotocol

OBS DE MOOLHOEK

O O G E N H A R T V O O R K I N D E R E N

Inleiding

1.1 Belang van een anti-pestprotocol.

Ieder kind is uniek. En ieder kind heeft recht op een veilig klimaat waarin het opgroeit. Helaas is het zo dat veel basisschoolleerlingen worden gepest. Dit is een probleem wat het welzijn en de ontwikkeling van kinderen ernstig bedreigt. De Moolhoek wil daarom een actief veiligheidsbeleid voeren waarin leerlingen een veilig klimaat geboden wordt. Alleen in een sociaal pedagogisch klimaat waarin iedereen zich veilig, betrokken, ondersteund en geaccepteerd voelt kan een kind zich ontwikkelen. Een goed klimaat wordt door iedereen en voor iedereen gecreëerd !

1.2 Uitgangspunten

De uitgangspunten van de Moolhoek ten aanzien van pesten en hoe dat het beste kan worden aangepakt worden hieronder beschreven.

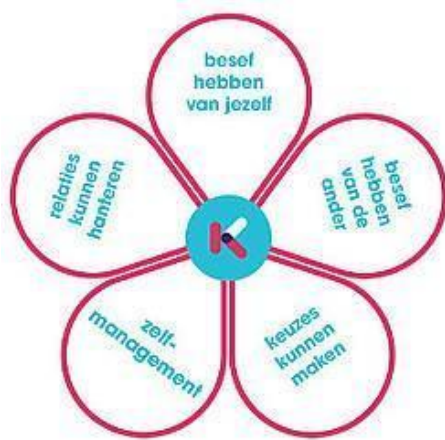
1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school voor zowel de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep. Natuurlijk is het ook een probleem voor de leerkrachten en de ouders/verzorgers.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

1.3 Methodes voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Onze school gebruikt de methodes Kwink, Goed van Start voor de sociaal emotionele ontwikkeling en het bevorderen van een positief klimaat in de groep.

Kwink

Kwink is een online methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL). Inclusief burgerschap en mediawijsheid. Voor groep 1 t/m 8 van het primair onderwijs. Kwink biedt een doordacht programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Praktisch, leuk en altijd actueel. Gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep. Sluit goed aan bij de principes van PBS (Positive Behaviour Support).

- Voorkomt verstorend gedrag en pesten.
- Kent een groepsbrede, preventieve aanpak.
- Zorgt voor een sociaal veilige groep.
- Verhoogt de leeropbrengsten.
- Werkt met vijf bewezen gedragscompetenties.
- Biedt iedere les unieke filmpjes.
- Voldoet aan de Wet Sociale Veiligheid.
- Is leuk !

Goed van Start

We gebruiken naast Kwink de methode Goed van Start om een positief klassenklimaat te creëren en te behouden. Deze methode biedt coöperatieve klassenvergaderingen die in verschillende fasen in de klas worden ingezet. Dit zijn de [schoolafspraken](#) rondom Goed van Start en de gouden weken.

Het nieuwe schooljaar start elke groep met Goed van Start. Na iedere zomervakantie beginnen we op school met de groepsvorming volgens Goed van Start.

In alle groepen worden klassenvergaderingen gehouden waarbij de kinderen samen met de leerkracht bepalen wat voor soort groep zij willen zijn en hoe we er samen voor zorgen dat iedereen het fijn heeft. Naast de schoolafspraken zijn er ook groepsafspraken over routines in de groep en over hoe we met elkaar omgaan. Dit noemen we de groepsnorm.

We gebruiken naast Kwink de methode Goed van Start. Zie aanpak en afspraken in [planning gouden weken](#).

Tijdens de klassenvergaderingen wordt wekelijks of per 2 weken een groepsdoel opgesteld en hier wordt aan gewerkt ten aanzien van het versterken van het pedagogisch klimaat.

Een doos vol gevoelens:

Deze materialen worden thematisch ingezet in de groepen ½ voor het leren herkennen van emoties en omgaan met gevoelens.

IEP hart en handen

Jaarlijks worden in november de vragenlijsten van IEP hart en handen in de groepen 3 t/m 8 afgenomen. De onderdelen sociaal-emotionele ontwikkeling, taakaanpak en creatief vermogen worden bevestigd. Na het invullen worden resultaten weergegeven in een spindigram per onderdeel. De spindigrammen worden opgenomen in de portfolio's en besproken met leerlingen in een kindgesprek. Door de leerkrachten wordt een analyse gemaakt van de resultaten en worden interventies ingezet waar nodig.

Rots en water:

2 keer per jaar wordt in iedere groep een lessenserie van 4 lessen rots en water gegeven door Ivo en/of Marjolein. Doel hiervan is het bevorderen van een positieve ontwikkeling van sociale en emotionele competenties en het voorkomen en/of verminderen van problemen op het intrapersonlijke domein (hoe zien leerlingen zichzelf) en het interpersoonlijke domein (hoe gaan leerlingen met elkaar om) bij kinderen.

Schooljudo:

Voor groep 6 t/m 8 wordt jaarlijks meegedaan met de lessenserie van schooljudo. Schooljudo werkt met verschillende elementen welke bijdragen aan de doelstellingen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen binnen het basisonderwijs. De elementen die aan bod komen zijn: vertrouwen, respect, samenwerking, beheersing, weerbaarheid, discipline en plezier. *De bijbehorende lessenserie wordt in de klassen gegeven.*

Werkwijze

We zetten de methode Kwink wekelijks op het rooster. Daarbij kiezen we het thema van die week of een thema wat op dat moment erg leeft binnen de groep. Als er behoefte aan is kan de leerkracht zelf meerdere lessen inplannen in een week als dat op dat moment voor de groep nodig is.

Ook kunnen er groeps gesprekken plaatsvinden over diverse onderwerpen die op dat moment spelen onder de kinderen.

Mocht een kind daar behoefte aan hebben dan wordt er tijd gemaakt voor die leerling voor een 1 op 1 gesprek met de leerkracht.

De Babbeljuffen kunnen daar ook bij betrokken worden als een kind/ouder of leerkracht dat wenst.

De kindercoach wordt ingezet op het moment dat een leerling meer nodig heeft op sociaal-emotioneel gebied. Dit gebeurt in overleg met leerkracht, kind en ouders.

Pilot Jeugd GGZ gemeente Kapelle:

Schooljaar 2022-2023 en schooljaar 2023-2024 is er vanuit de gemeente Kapelle een pilot rondom Jeugd GGZ. 1 keer per 2 weken komt Liesbeth Dieleman vanuit Mentaal beter voor de begeleiding van leerlingen waarbij gedragsvragen spelen. Het gaat om kortdurende begeleiding of trajecten ter overbrugging van start gediagnosticeerde hulp.

Werken met groepsdoelen:

- Een groepsdoel wordt samen met de leerlingen gekozen en opgesteld:
 - vanuit een klassenvergadering

- gerelateerd aan de klassenregels die zijn opgesteld met de kinderen.
- aanbod vanuit methode Kwink
- aandachtspunten vanuit tevredenheidspeilingen Q-school of vragenlijst vensters
- aandachtspunten vanuit IEP hart en handen vragenlijsten.
- Groepsdoel is zichtbaar in de groep, je hangt het op aan de wand.
- Vanuit een groepsdoel dat samen met de leerlingen is gekozen bepalen of je er 1 of 2 weken aan werkt.
- Voor het groepsdoel stel je succescriteria op, zodat je kunt bepalen of het doel behaald is. Directe feedback nadat er aan het groepsdoel is gewerkt. Bijvoorbeeld: groepsdoel is Wij gaan stil naar buiten en naar binnen. Je geeft na iedere pauze feedback op het doel.
- Aan het einde van de dag reflecteren. Wat heb je gedaan om het te laten lukken?
- Groep verdient 1 sticker per dag wanneer het groepsdoel is behaald.
- Kinderen die zich niet aan dit groepsdoel houden, doen niet mee aan de afsluitingsactiviteit aan het einde van de dag.
- Het behaalde groepsdoel wordt ook in de weken erna herhaald.
- Bij 10 stickers een kleine beloning: iets uit de beweegpot, just dance, tekenen, 7-up, langer buitenspelen, filmpje, uitgebreider spelletje. Maximaal 10 minuten.
- Bij 50 stickers een grote beloning: high-tea, tostdag, pyjamadag. Maximaal 1 uur.

Reflectie aan het einde van de dag:

- Reflectievraag aan het einde van de dag; kaarten met reflectievragen van Dinette. (zorgen dat deze in iedere groep aanwezig zijn)

Leerlingen die zich niet aan de regels houden/ negatief gedrag laten zien:

- Bij een conflict 5G formulier gebruiken, niet per se invullen, maar wel de stappen in je gesprek met de leerling langsgaan. Vooral omdat de leerling vanuit de IK vertelt.
- Consequentie voor het gedrag moet er zijn. In eerste instantie gesprek, komt het vaker voor, dan een consequentie passend bij gedrag en leeftijd.
- Kleine incidenten/conflicten kunnen via Parro naar ouders gecommuniceerd worden waarbij tevens wordt benoemd dat het is uitgesproken en afgerond.
- Lijntjes met ouders kort houden bij een conflict waarbij er sprake is van verbaal en/of fysiek grensoverschrijdend gedrag. Hiervoor altijd telefonisch contact opnemen.
- Bij de derde keer grensoverschrijdend gedrag; is de veiligheid van de leerling, of van andere leerlingen in het gedrang, dan ouders uitnodigen voor gesprek op school.

1.4 Leerlingvolgsysteem.

Onderbouw: Binnen de kijkregistratie houden we ook de sociaal emotionele ontwikkeling in de gaten binnen de lijnen:

* basiskenmerken * betrokkenheid * zelfbeeld * relatie met andere kinderen * relatie met volwassenen. * spelontwikkeling.

2 keer per jaar vindt het kind gesprekken plaats met alle kinderen.

Midden/bovenbouw:

Als leerlingvolgsysteem gebruiken wij IEP. IEP werkt volgens het hoofd-hart-handenprincipe en brengt door middel van toetsen niet alleen de cognitieve vaardigheden (hoofd) van leerlingen in kaart, maar ook de leeraanpak, de sociaal-emotionele ontwikkeling en het creatief vermogen (hart-handen). Jaarlijks wordt de monitor sociale veiligheidsbeleving afgenomen vanaf groep 6. Samen met de

observaties van de leerkracht vormen deze onderdelen een compleet beeld van de leerling. Dit dient als ondersteuning en onderbouwing voor de persoonlijke leerroute van een kind.

Op basis van alle gegevens die we verkrijgen uit bovenstaande systemen gaan wij aan de slag met gerichte hulp voor de leerlingen. Ook op het gebied van pesten zetten wij actie in. (Zie Stappenplan in dit document)

2. Begripsomschrijving

Om pestgedrag te kunnen signaleren moet eerst duidelijk zijn wat het verschil is tussen pesten en plagen en welke rollen er onderscheiden worden bij pesten. Deze begrippen worden in dit hoofdstuk afgebakend.

2.1 Wat is pesten ?

o.b.s de Moolhoek hanteert de volgende beschrijving:

Pesten is het structureel en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Met structureel wordt bedoeld dat het kind steeds maar weer het mikpunt is van gemene en kwetsende opmerkingen en/of handelingen. Opzettelijk betekent dat iemand bewust verdriet is aangedaan.

Naast deze kenmerken is er bij pesten sprake van machtsverschil. Slachtoffers zijn minder sterk dan pesters en kunnen zich niet goed verdedigen.

2.2 Het verschil tussen plagen en pesten.

Het verschil tussen pesten en plagen is soms erg moeilijk aan te geven. De Moolhoek onderscheidt een aantal factoren die plagen van pesten onderscheiden.

- Pesten gebeurt met opzet, plagen niet.
- Pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon, plagen gebeurt af en toe tussen verschillende personen.
- Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid, bij plagen zijn kinderen ongeveer even sterk.

Bij plagen is het dus niet de bedoeling iemand bewust te kwetsen.

2.3 Vormen van pesten.

Er zijn verschillende vormen van pesten. Hieronder staat een overzicht van de verschillende vormen.

- Fysiek: slaan, duwen, schoppen.
- Materieel: het bewust kapot maken of afpakken van iemands eigendommen.
- Verbaal: schelden en steeds weer opnieuw vervelende opmerkingen maken.
- Relationeel: buitensluiten, leugens of geruchten verspreiden.

2.4 Welke rollen onderscheiden we bij het pesten?

Uit onderzoek blijkt dat bijna ieder kind in de groep een rol heeft bij pesten. Het is heel belangrijk om verschillende rollen te onderscheiden. Onze school hanteert de volgende indeling:

- Pester: initiatiefnemer van het pesten.
- Assistent : doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten.
- Versterker: doet niet direct mee, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten.
- Slachtoffer: het gepeste kind.
- Verdediger: komt op voor het slachtoffer.
- Buitenstaander: weet van het pesten af, maar grijpt niet in.

2.5 Wat zijn de signalen voor een peestsituatie ?

In deze paragraaf worden signalen beschreven die erop kunnen wijzen dat een kind pest of gepest wordt. Het is niet altijd gemakkelijk om pesten te signaleren. Het gebeurt vaak buiten het zicht van volwassenen. De onderstaande signalen kunnen erop wijzen dat een kind gepest wordt, maar het hoeft niet. Belangrijk is dat het gaat om een verandering in het gedrag van het kind.

Veel signalen zijn met name in de thuissituatie zichtbaar. Het is dus voor ouders heel belangrijk kennis te nemen van deze signalen.

Signalen die erop zouden kunnen wijzen dat een kind gepest wordt.

- Het kind is bang om naar school te gaan en/of wijkt af van de normale route naar en van school.
- Het kind wil graag naar school gebracht worden door de ouders/verzorgers.
- Het kind wil om onduidelijke redenen thuis blijven.
- Het kind klaagt, wanneer het naar school moet, over ziek zijn.
- Het kind komt thuis met kapotte kleding/spullen.
- Het kind raakt spullen kwijt.
- Het kind raakt zakgeld kwijt of vraagt om geld.
- Het kind is stil, trekt zich terug en lijkt geen zelfvertrouwen meer te hebben.
- Het kind is angstig en gespannen.
- Het kind heeft weinig eetlust.
- Het kind heeft nachtmerries of huilt zich in slaap.
- Het kind heeft verwondingen en onverklaarbare blauwe plekken.
- Het kind is chagrijnig, snel boos of lastig.
- Het kind speelt niet met vriendjes, ook niet op school.
- Het kind weigert te vertellen wat er aan de hand is of geeft ongeloofwaardige verklaringen voor het gedrag.

Er zijn ook signalen waar te nemen die erop kunnen wijzen dat een kind de Pester is.

- Het kind doet op een overdreven manier stoer.
- Het kind is tegendraads en opstandig.
- Het kind kan zich niet inleven in de gevoelens van een ander.
- Het kind roddelt of verspreidt vervelende geruchten.
- Het kind is agressief
- Het kind heeft slechte schoolprestaties

3. Aanpak

De Moolhoek hanteert zowel een preventieve als een curatieve aanpak om het pesten tegen te gaan. Deze onderwerpen komen in dit hoofdstuk aan bod. Er wordt aandacht besteed aan de manier waarop de school het pesten wil voorkomen en, mocht het pestincident zich voordoen, welke maatregelen onze school neemt om een dergelijk incident op te lossen.

3.1 De preventieve aanpak.

Om een positief pedagogisch klimaat te creëren waarin pesten niet thuishoort, hanteren wij de volgende aanpak.

- Door in het begin van het schooljaar aan een positief groepsgevoel te werken ontstaat er vaak een positief klimaat waar de rest van het jaar in gewerkt kan worden. We starten het schooljaar met de lessen van de methodes Goed van Start en Kwink. Door verschillende werkvormen tussen de leerlingen en met de leerkrachten wordt er gewerkt aan een positieve start.
- In de eerste weken van het schooljaar worden er klasse regels en afspraken gemaakt door de leerlingen zelf. Zo vergroot je hun betrokkenheid bij het vormen van een positieve sfeer in de klas en het behouden hiervan. Op deze door de leerlingen gemaakte regels, wordt regelmatig teruggekomen en deze worden bijgesteld en eventueel aangepast.
- Elke week wordt er een les gegeven uit de methode Kwink. Door deze lessen blijven we werken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Vanzelfsprekend worden deze lessen ook gegeven op momenten dat een bepaald onderwerp op dat moment actueel is.
- Verder werken we in de groepen met coöperatieve leerstrategieën, verschillende werkvormen waarbij leerlingen van en met elkaar leren in teams. Zo leren de leerlingen omgaan met verschillen tussen medeleerlingen binnen een leerproces.
- Twee keer per jaar heeft de leerkracht, naast de dagelijkse gesprekjes, een kindgesprek met elke leerling apart. In dit gesprek wordt gevraagd of het kind zich veilig voelt, of er situaties zijn waarin het wordt gepest etc. Ook vult elke leerling 1x per jaar IEP in. Nav de antwoorden wordt er, indien nodig, actie ingezet.
- De babbeljuf/meester komt in de klassen om een les te geven over gedrag/pesten en de gevolgen daarvan. Daardoor maakt deze persoon zich ook zichtbaar bij de leerlingen zodat ze weten bij wie ze terecht kunnen. De babbeljuf/meester is aanspreekbaar om een afspraak te maken, als een kind ergens mee zit. Dit kunnen zorgen zijn mbt pesten maar ook andere dingen.
- Er worden gastlessen verzorgd door professionele mensen (Politie, Indigo, Voorkom) over het gevaar van pesten. Ook krijgen de kinderen lessen schooljudo waarbij respect en samenwerken speerpunten zijn.

3.2 De curatieve aanpak.

Mochten er pestincidenten voorkomen dan nemen wij de volgende maatregelen om deze op te lossen:

Curatieve aanpak onderbouw.

In de onderbouw groepen 1 en 2 krijgen de leerlingen eerst een waarschuwing en daarna de consequentie. Deze wordt afgestemd op de leerling. Ouders worden van ongewenst gedrag op de hoogte gesteld.

Curatieve aanpak midden-en bovenbouw.

Stap 1

In de groepen 3 tm 8 krijgen kinderen bij de eerste keer pestgedrag een serieuze waarschuwing. Dit gebeurt d.m.v. een gesprekje met de pester, de gepeste en de groepsleerkracht.

Stap 2

Gaat het pesten ondanks deze waarschuwing toch door, volgt een gesprekje met de pester, de gepeste en de “babbel juf of meester”. Ook worden de ouders van alle betrokken partijen ingelicht. De leerkracht bepaalt een passende consequentie. Er wordt een notitie gemaakt in Parnassys bij incidentenregistratie.

Stap 3

Vertoont de pester hetzelfde pestgedrag binnen een tijd van 3 weken dan volgt een **rode** kaart. Dan volgt er een gesprek met de pester, de gepeste, met ouders en leerkrachten onder begeleiding van de babbeljuf of meester en de directie. Minimaal gedurende 3 weken wordt wekelijks een gesprek gevoerd met de gepeste en de pester om te kijken hoe de situatie op dat moment is en ouders worden hiervan op de hoogte gesteld.

De pester zal in de pauze tijd/eigen tijd werk krijgen wat hij/zij moet maken. Dat werk is het maken van een werkstuk over pesten en de gevolgen daarvan. In de groepen 3 en 4 zal dit meer zijn in de vorm van een tekening maken met woordjes erbij. Een rode kaart wordt genoteerd in Parnassys en tegen het kind wordt gezegd dat er een notitie wordt gemaakt dat hij/zij een rode kaart heeft.

Voor alle groepen geldt:

*Alle leerkrachten gebruiken dezelfde regels en de consequenties bij het pesten en houden zich aan de afspraken uit dit protocol.

*Ouders worden in een vroeg stadium al op de hoogte gesteld door de eigen leerkracht van de pester/gepeste. Dit door ouders uit te nodigen of via een telefonisch gesprek. Mochten ouders er niet zijn, dan sturen we die dag een mail om vervolgens daarna tot een mondeling gesprek te komen. Ook de periode daarna houdt de leerkracht regelmatig contact met de ouders over het kind. Ook over positieve veranderingen is er contact !

*Aantekeningen over pestgedrag etc. worden in Parnassys gezet en besproken met de pestcoördinator.

3.3 Wat te doen als de curatieve aanpak niet helpt ?

Het kan voorkomen dat, ondanks dat de curatieve aanpak herhaaldelijk is toegepast, het pesten blijft bestaan. Vaak is er dan iets anders aan de hand met de pester. Mocht dit voorkomen dan neemt de school de volgende stappen:

- Contacten leggen met ouders /verzorgers.
- Contacten leggen met externe instanties zoals het CJG waar ook de GGD arts bij betrokken is.

- In het uiterste geval brengt de school de externe vertrouwenspersoon op de hoogte en vraagt advies.

Schorsing en verwijdering:

Bij schorsing en verwijdering handelen we volgens het protocol: Schorsing en verwijdering. Zie formulier schorsing en verwijdering.

Leerlingen kunnen van school worden gestuurd voor een korte tijd (schorsing) of voorgoed (verwijdering). Zoiets gebeurt alleen als het kind zich zeer ernstig misdraagt en er gevaar is voor anderen binnen de groep, school; wangedrag. De beslissing over schorsing of verwijdering van een leerling wordt genomen door het schoolbestuur Albero. Voordat zo'n besluit kan worden genomen, moeten eerst de groepsleerkracht en de ouders van meerdere partijen worden gehoord.

Het schoolbestuur kan een leerling maximaal 4 dagen per schooljaar schorsen. Gedurende de schorsing voorziet de school de leerling van huiswerk, waardoor het kind geen onderwijs achterstand oploopt. Als het besluit tot verwijdering eenmaal is genomen, mag een schoolbestuur de leerling niet onmiddellijk van school sturen. Het bestuur moet namelijk eerst proberen om een andere school te vinden voor de leerling. Lukt dit niet, dan mag de school na acht weken de leerling de toegang tot de school weigeren. Als het schoolbestuur een leerling wil schorsen of verwijderen dan moet het bestuur daarover eerst met de ouders overleggen. Levert dat overleg niets op, dan kunnen de ouders aan de onderwijsinspectie vragen om te bemiddelen.

Blijft het schoolbestuur bij haar besluit, dan kunnen de ouders schriftelijk bezwaar aantekenen. In dat geval moet het bestuur binnen vier weken, eveneens schriftelijk, op dat bezwaarschrift reageren. Als het schoolbestuur dan nog blijft bij het besluit de leerling te verwijderen, dan kunnen de ouders in beroep gaan bij de rechter.

[Protocol time out, schorsing en verwijdering](#)

4. Organisatie.

Binnen Alberoscholen zijn alle medewerkers verantwoordelijk voor de sfeer binnen de organisatie. De directie van de desbetreffende scholen en het bestuur vormen de groep die er op toeziet dat de regels van het pestprotocol door de medewerkers worden nageleefd.

Tevens zorgen de leerkrachten en de pest coördinatoren van de scholen dat de aanpak uit dit plan uitgevoerd wordt als er zich een pestsituatie voordoet . Mochten er zich situaties voordoen waarbij externe instanties betrokken moeten worden dan zijn dat de onderstaande instanties.

In extreme situaties wordt de externe vertrouwenspersoon ook op de hoogte gebracht.

De directie van de school.

Mevr C van Os

moolhoek@alberoscholen.nl

De vertrouwenspersonen en pest coördinator binnen de school zijn :

Marjolein Everse m.everse@alberoscholen.nl

Mireille Rentmeester m.rentmeester@alberoscholen.nl

De externe vertrouwenspersoon binnen Albero is:

Elke de Beyer

Bergen op Zoom

telnr: 06-52889686

mail: info@mediation-connect.nl

Externe instanties: CJG waar ook de GGD arts onder valt.

Pestprotocol opgesteld Kapelle 2017

Bijgewerkt september 2021

Door: Mireille Rentmeester / Cynthia van Os

Bijgewerkt januari 2022

Door: Mireille Rentmeester / Cynthia van Os

Bijgewerkt mei 2023

Door: Mireille Rentmeester / Cynthia van Os